

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS TRANSPORTO SAUGOS ADMINISTRACIJĄ

2024 m. sausio 30 d. Nr. 4D-2023/1-1079
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė gavo X (toliau – Pareiškėja) skundą dėl Lietuvos transporto saugos administracijos (toliau – LTSA arba Administracija) pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai netinkamai išnagrinėjus skundus, vilkinus sprendimo priėmimą, neinformavus apie skundo nagrinėjimo pratęsimą, neteikus informacijos (toliau – Skundas).

2. Pareiškėja skunde nurodo:

2.1. „Pareiškėja [...] 2022-12-27 el. paštu pateikė [...] LTSA pirmą skundą „Dėl techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų teikimo tvarkos pažeidimo“ [...] [toliau citatose ir tekste – Skundas 1]. [...]. Skunde Pareiškėja skundė jos automobilį „<...>“, val. Nr. <...>, kėbulo Nr. <...> (toliau – Automobilis) remontavusios įmonės UAB „Y“ [toliau – UAB] veiksmus dėl rangovo pareigos informuoti Pareiškėją.“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „2023-02-17 LTSA Priežiūros departamento Kauno skyriaus specialistas L. S. informavo Pareiškėją apie pradėtą ir atliekamą tyrimą, kurio metu kreiptasi į UAB [...] atstovus. [...]“

2.3. „2023-03-24 Pareiškėja kreipėsi į LTSA Priežiūros departamento Kauno skyriaus specialistą L. S. su klausimu, kada gali tikėtis atsakymo į pateiktą Skundą 1. 2023-03-24 Pareiškėjai L. S. atsakė „Sveiki, Kaip jau minėta anksčiau apie tyrimo rezultatus informuosime vėliau atlikus visus reikiamus veiksmus. [...]“

2.4. „2023-03-24 Pareiškėja kreipėsi į LTSA el. paštu (<...>) teiraudamasi kiek laiko teisės aktai reglamentuoja atlikti tyrimą pateikus skundą LTSA. [...] 2023-03-28 Pareiškėjai buvo patikslinta, kad nagrinėjimo terminas yra 20 d. d., su galimybe pratęsti, jei būtų poreikis.“

2.5. „2023-04-03 Pareiškėją informavo LTSA el. paštu, kad „pagal Jūsų pateiktą informaciją, pranešame, kad Administracinio nusižengimo tyrimas baigtas. 2023 m. balandžio 5 d. numatytas administracinio nusižengimo protokolo surašymas. Apie taikytas poveikio priemones bus informuota papildomai. Atsiprašome už sukeltus nepatogumus. [...]“

2.6. „2023-04-05 Pareiškėja gavo dokumentą „Informacijos pateikimas“ [...], kuriame informuojama, kad „1. Įmonė suteikdama transporto priemonės remonto paslaugą nesilaikė teisės akte nustatytų reikalavimų. 2. Atsakingam asmeniui taikytos poveikio priemonės. Kauno skyrius pabrėžia, kad dokumento pasirašymas yra ir transporto priemonės valdytojo atsakomybė. Užsakymo paraišką privalo pasirašyti transporto priemonės valdytojas ir techninį aptarnavimą ar remontą atliekantis asmuo prieš transporto priemonės techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų suteikimą bei grąžinus ją valdytojui po apžiūros.“

2.7. „2023-04-05 Pareiškėja el. paštu <...> kreipėsi į LTSA prašydama pateikti sprendimą [...]. 2023-04-24 Pareiškėja gavo iš LTSA atsakymą Nr. 15B-2670 „Dėl atsakymo į prašymą pateikti informaciją apie skundo sprendimą“, kuriuo buvo pakartotinai informuota, jog LTSA išnagrinėjęs Skundą 1 administracinis tyrimas yra baigtas ir asmeniui taikyta administracinė atsakomybė (2023-04-05 surašytas protokolas pagal ANK 150 str. 1 d.), taip pat Pareiškėja buvo informuota, kad jos

prašomų dokumentų kopijų pateikti LTSA negalinti, nes nėra teisinio pagrindo [...].“

2.8. „2023-09-07 Pareiškėja el. paštu pateikė LTSA antrą skundą [...] [toliau citatose ir tekste – Skundas 2] [...], kuriame akcentuojama, kad Pareiškėjos Skundo 1 nagrinėjimas ir sprendimo priėmimas užtruko daugiau nei 4 mėn., taip pat Pareiškėja nurodė, kad apie jokią termino pratęsimą informuota nebuvo. Skunde 2 Pareiškėja taip pat prašė išnagrinėti ir pateikti jai motyvuotą atsakymą, kokių pagrindų tiek ilgai buvo vilkinamas tyrimas ir sprendimo priėmimas, prašė ištirti LTSA darbuotojo atlikusio tyrimą veiksmus. Manytina, kad buvo LTSA darbuotojų neveikimas / proceso vilkinimas Pareiškėjos atžvilgiu (biurokratizmas). Kartu su Skundu 2 buvo pateikti šeši priedai, kurie yra pridėti prie šio skundo.“

2.9. „2023-08-10 Kauno apylinkės [teismo] nutartimi (Civilinė byla Nr. e2-774-1107/2023) buvo priimtas sprendimas išreikalauti procesinį sprendimą, kuriuo įmonei UAB [...] buvo paskirta administracinė nuobauda. Pažymėtina, kad tik tada, kai UAB [...] pateikė teismui LTSA 2023-05-22 nutarimą nutraukti (nepradėti) administracinio nusižengimo bylos teiseną (toliau – Nutarimas 2023-05-22) [...], Pareiškėja sužinojo apie kitokį priimtą sprendimą, nei buvo ji informuota 2023-04-05 [...]. LTSA su Nutarimu 2023-05-22 Pareiškėjos nesupažindino, apie pasikeitusį sprendimą neinformavo, priimant šį nutarimą buvo vadovautasi vienos pusės t. y. UAB [...] pateikta informacija, Pareiškėjos LTSA neprašė jokių paaiškinimų.“

2.10. „LTSA 2023-09-21 pateikė atsakymą į Skundą 2 reg. Nr. 15B-6712 „Dėl skundo“ (toliau – LTSA atsakymas 2023-09-21) nėra išsamus, Pareiškėjai neatsakyta į iškeltus klausimus, nepaaiškinta nei į 1.22., 1.23., 1.24., 1.28 papunkčiuose šiame skunde nurodytas aplinkybes, nei į kitas šiame skunde minimas faktines aplinkybes. LTSA atsakyme 2023-09-21 nurodoma, kad nagrinėjant Pareiškėjos Skundą 1 buvo atliekami papildomi veiksmai, siekiant nustatyti, ar pradėti administracinę teiseną UAB atžvilgiu, atsižvelgiant į tai ir užsitęsęs tyrimui, atsakymo į Pareiškėjos skundą pateikimas užtruko.

Administracinio nusižengimo tyrimo atlikimo tvarka ir terminai taikomi vadovaujantis Administracinio nusižengimo kodekso (ANK) nuostatomis, todėl LTSA darbuotojo, atlikusio administracinio nusižengimo tyrimą, veiksmai neprieštaravo teisės aktuose nustatytai tvarkai. Pareiškėja nesutinka su LTSA atsakyme 2023-09-21 nurodytomis šiomis aplinkybėmis, nes LTSA 2023-03-28 Pareiškėją informavo, kad skundo nagrinėjimo terminas yra 20 d. d., su galimybe pratęsti, jei būtų poreikis [...], tačiau LTSA atsakyme 2023-09-21 teigiama, jog veiksmai neprieštaravo teisės aktuose nustatytai tvarkai ir viskas atlikta laiku. Pareiškėja iki šios dienos nežino, kokia informacija vadovautis ir jaučiasi LTSA suklaidinta skundo nagrinėjimo terminų. Pareiškėja nurodo, kad apie jokią termino pratęsimą informuota nebuvo.“

2.11. „LTSA atsakyme 2023-09-21 nurodoma, kad „Iš Administracijos siūsto rašto matyti, kad buvote informuota apie taikytas poveikio priemones. Dėl detalesnės informacijos poreikio dėl administracinio tyrimo ir taikytos administracinės atsakomybės buvote informuota elektroniniu paštu, pakartotinai raštu. Nesate administracinio nusižengimo teisenoje dalyvaujantis asmuo (pagal ANK 575 str.), todėl papildomai Jus apie priimtą sprendimą nutraukti administracinio nusižengimo bylos teiseną neinformavome. Pažymėtina, kad Jūs neturėjote galimybės šio sprendimo skųsti, nes nebuvote pripažinta nukentėjusiąja administracinio nusižengimo byloje.“. Pareiškėja mano, jog nebuvo tinkamai informuota (nebuvo supažindinta su pakeistu LTSA sprendimu), nes tik civilinėje byloje Pareiškėja sužinojo apie LTSA pasikeistą sprendimą Nutarimą 2023-05-22 nutraukti (nepradėti) administracinio nusižengimo bylos teiseną, kurio turinys akivaizdžiai skiriasi nuo Pareiškėjai teikto 2023-04-05 dokumento turinio informacijos.“

2.12. „LTSA atsakyme 2023-09-21 nurodoma, kad „Transporto priemonių techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų teikimo tvarkos aprašo 17 punkte, 29.9 papunktyje įtvirtintos nuostatos dėl transporto priemonių komplektiškumo įvertinimo, t. y. suteikus transporto priemonės techninio aptarnavimo ir remonto paslaugą ir grąžinus transporto priemonę transporto priemonės valdytojui, pastarajam sudaroma galimybė įvertinti transporto priemonės komplektiškumą.“. Pareiškėjai nėra aišku kokia Skundo 2 aplinkybė šiuo teiginiu grindžiama.“

2.13. „LTSA atsakyme 2023-09-21 nurodoma, kad „Administracinio nusižengimo teisenos metu aplinkybės nustatytos ir ištirtos objektyviai, visapusiškai ir išsamiai, todėl nematome teisinio

pagrindo atnaujinti administracinio nusižengimo teisenos.“ Pareiškėja mano, kad nusižengimo teisenos aplinkybės nėra nustatytos ir ištirtos objektyviai, Nutarime 2023-05-22 vadovautasi vienos pusės pateikta informacija, nebuvo prašoma Pareiškėjos pateikti paaiškinimus, nors Pareiškėja turi Nutarime 2023-05-22 pateiktą informaciją paneigiančios informacijos. LTSA priimtame Nutarime 2023-05-22 trūksta aiškumo, išsamumo, pagrįstumo.“

2.14. „Apibendrinant, darytina išvada, kad LTSA priėmė nepagrįstą objektyviomis aplinkybėmis Nutarimą 2023-05-22 (argumentavimas nėra pakankamai išsamus ir motyvuotas), nebuvo visapusiškai ir išsamiai ištirtos visos jame nurodomos aplinkybės (neprašyta Pareiškėjos pateikti paaiškinimų, dėl to vadovautasi vienos pusės pateikta informacija), į Skundą 1 atsakymo pateikimas manytina buvo LTSA pareigūnų vilkinamas.“

2.15. Iš prie Skundo pridėtų dokumentų nustatyta:

2.15.1. Skunde 1 Pareiškėja LTSA prašė „įvertinti ar automobilio remontą UAB [...] atlikę asmenys tinkamai laikėsi aprašo [Transporto priemonių techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų teikimo tvarkos aprašas] nuostatų reikalavimų ir atliko visus reikalingus veiksmus susijusius su užsakymo paraiška ir automobilio perdavimo neįforminimo priėmimo–perdavimo aktu.“

LTSA 2023 m. vasario 17 d. el. laišku informavo: „dėl jūsų pateikto skundo yra pradėtas ir atliekamas tyrimas, kurio metu kreiptasi į UAB [...] atstovus. Šiuo metu yra vykdomas tyrimas, kurio metu nagrinėjamos aplinkybės. Apie tyrimo metu nustatytus pažeidimus, taikytas/netaikytas priemonės ir rezultatus jus informuosime papildomai.“

2.15.2. Į Pareiškėjos 2023 m. kovo 24 d. kreipimąsi: „kada gali tikėtis atsakymo“, LTSA atsakė: „Kaip jau minėta anksčiau apie tyrimo rezultatus informuosime vėliau atlikus visus reikiamus veiksmus.“

Į tos pačios dienos el. laišku pateiktą Pareiškėjos klausimą: „Kiek laiko teisės aktai reglamentuoja atlikti tyrimą pateikus skundą Jūsų įstaigai?“, LTSA 2023 m. kovo 28 d. el. laišku atsakė: „remiantis įstatymu, pateikus skundą per 5 d. d., gali būti motyvuotai atsisakyta jo nagrinėjimo, arba, jei bus nagrinėjamas, tuomet nagrinėjimo terminas yra 20 d. d., su galimybe pratęsti, jei tam būtų poreikis.“

Skundai dėl transporto priemonės techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų teikimo tvarkos pažeidimų nagrinėjami Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Skundą galite pateikti Administracijai raštu – tiesiogiai atvykus į Administraciją, atsiuntus paštu ar per pasiuntinį arba elektroniniu būdu – skundą, pasirašytą teisinę galią turinčiu saugiu elektroniniu parašu, sudarytu saugia parašo formavimo įranga ir patvirtintu galiojančiu kvalifikuotu sertifikatu, siunčiant bendruoju Administracijos elektroninio pašto adresu <...>.

Ginčai dėl suteiktos techninio aptarnavimo ir remonto paslaugos kokybės nagrinėjami Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos ir Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, todėl vadovaujantis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 22 straipsnio 1 dalies ir Aprašo 36 punkto nuostatomis, kilus ginčui, galite kreiptis į Valstybinę vartotojų teisių apsaugos tarnybą (Vilniaus g. 25, Vilnius, tel. (8 5) 262 6760, el. p. tarnyba@vvtat.lt).

Atkreipiame dėmesį, kad, vadovaujantis įstatymo 23 straipsnio 3 dalimi, skundai, kuriuose nenurodytas asmens vardas, pavardė, adresas arba asmens nepasirašyti, nenagrinėjami.“

Į Pareiškėjos klausimą (pateiktas 2023 m. kovo 28 el. laišku): „O kiek ilgiausiai gali būti pratęstas skundo nagrinėjimo terminas? Nes aš 2022 m. gruodžio pabaigoje esu pateikusi skundą ir jį vis dar nagrinėja, todėl ir kilo klausimas kiek čia dar nagrinės mėnesių ar metų.“, LTSA 2023 m. balandžio 3 d. el. laišku atsakė: „pagal Jūsų pateiktą informaciją, pranešame, kad Administracinio nusižengimo tyrimas baigtas. 2023 m. balandžio 5 d. numatytas administracinio nusižengimo protokolo surašymas. Apie taikytas poveikio priemones bus informuota papildomai. Atsiprašome už sukeltus nepatogumus.“

2.15.3. Į Skundą 1 LTSA atsakė 2023 m. balandžio 5 d. raštu: „Lietuvos transporto saugos administracijos Priežiūros departamento Kauno skyrius (toliau – Kauno skyrius) išnagrinėjęs gautą skundą, informuoja, kad: 1. Įmonė suteikdama transporto priemonės remonto paslaugą nesilaikė teisės akte nustatytų reikalavimų [išnašose nurodyta: Transporto priemonių techninio aptarnavimo ir

remonto paslaugų teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2016 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. 2BE-45 „Dėl Transporto priemonių techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – aprašas) III skyriaus 16 ir 17 punktai.]. 2. Atsakingam asmeniui taikytos poveikio priemonės [išnašose nurodyta: Administracinių nusižengimų kodekso 150 str. 1 d.]. Kauno skyrius pabrėžia, kad dokumento pasirašymas yra ir transporto priemonės valdytojo atsakomybė. Užsakymo paraišką privalo pasirašyti [išnašose nurodyta: Aprašo 16 ir 17 punktai] **transporto priemonės valdytojas** ir techninį aptarnavimą ar remontą atliekantis asmuo prieš transporto priemonės techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų suteikimą bei grąžinus ją valdytojui po apžiūros.“ Pareiškėjai neišaiškinta atsakymo (sprendimo) apskundimo tvarka.

2.15.4. Į Pareiškėjos prašymą pateikti „sprendimą“, LTSA atsakė: „Lietuvos transporto saugos administracijos Priežiūros departamento Kauno skyrius (toliau – Kauno skyrius) išnagrinėjęs skundą pakartotinai informuoja, kad administracinis tyrimas yra baigtas ir asmeniui taikyta administracinė atsakomybė. Taip pat, atsakydami į Jūsų prašymą, apgailestaujame, tačiau Jūsų prašomų dokumentų kopijų pateikti negalime nesant teisinio pagrindo. Jūsų prašomų dokumentų (jų kopijų) pateikimas pažeistų kitų asmenų teises ir teisėtus interesus, kuriuos užtikrinti privalu vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas). Pažymėtina, kad vadovaujantis ANK 608 straipsnio 4 dalimi, administracinio nusižengimo protokolas surašomas ir įteikiamas (nusiunčiamas) administracinėn atsakomybėn traukiamam asmeniui, administracinio nusižengimo protokolo kopija (nuorašas), laikantis asmens duomenų teisinės apsaugos reikalavimų, taip pat įteikiama arba siunčiama nukentėjusiajam.“ Išaiškinta atsakymo apskundimo tvarka.

2.15.5. Pareiškėja Skundu 2 prašė LTSA direktorių įvertinti LTSA darbuotojų, nagrinėjusių jos Skundą 1, „veiksnius (neveikimą), veiklos patikrinimo rezultatus ir priimtus sprendimus, iš naujo atlikti visapusišką faktinėmis aplinkybėmis pagrįstą objektyvų tyrimą ir apie priimtus sprendimus mane informuoti.“

LTSA 2023 m. rugsėjo 21 d. raštu Pareiškėjai atsakė:

„Lietuvos transporto saugos administracija (toliau – Administracija), atsižvelgdama į gautą skundą, išnagrinėjusi skunde nurodytas aplinkybes ir turimą informaciją, pažymi, kad:

Jūsų gauta informacija buvo priimta ir skundas atmetas nebuvo. Nagrinėjant skundą buvo atliekami papildomi veiksmai, siekiant nustatyti, ar pradėti administracinę teiseną UAB atžvilgiu, atsižvelgiant į tai ir užsitęsęs tyrimui, atsakymo į Jūsų skundą pateikimas užtruko. Administracija atliko techninį aptarnavimą ir remontą atliekančio asmens patikrinimą, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatomis. Administracinio nusižengimo tyrimo atlikimo tvarka ir terminai taikomi vadovaujantis Administracinio nusižengimo kodekso (ANK) nuostatomis, todėl Administracijos darbuotojo, atlikusio administracinio nusižengimo tyrimą, veiksmai neprieštaravo teisės aktuose nustatyta tvarkai.

Iš Administracijos siųsto rašto matyti, kad buvote informuota apie taikytas poveikio priemones. Dėl detalesnės informacijos poreikio dėl administracinio tyrimo ir taikytos administracinės atsakomybės buvote informuota elektroniniu paštu, pakartotinai raštu.

Nesate administracinio nusižengimo teisenoje dalyvaujantis asmuo (pagal ANK 575 str.), todėl papildomai Jus apie priimtą sprendimą nutraukti administracinio nusižengimo bylos teiseną neinformavome. Pažymėtina, kad Jūs neturėjote galimybės šio sprendimo skųsti, nes nebuvote pripažinta nukentėjusiaja administracinio nusižengimo byloje.

Transporto priemonių techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų teikimo tvarkos aprašo 17 punkte, 29.9 papunktyje įtvirtintos nuostatos dėl transporto priemonių komplektiškumo įvertinimo, t. y. suteikus transporto priemonės techninio aptarnavimo ir remonto paslaugą ir grąžinus transporto priemonę transporto priemonės valdytojui, pastarajam sudaroma galimybė įvertinti transporto priemonės komplektiškumą.

Administracinio nusižengimo teisenos metu aplinkybės nustatytos ir iširtos objektyviai,

visapusiškai ir išsamiai, todėl nematome teisinio pagrindo atnaujinti administracinio nusižengimo teisenos.

Administracija atkreipia dėmesį, kad asmuo, nesutinkantis su Administracijos atsakymu, turi teisę paduoti skundą per 1 mėnesį nuo atsakymo gavimo dienos Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, Vilnius) arba Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, Vilnius). Dėl valstybės tarnautojų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje asmuo turi teisę pateikti skundą per vienerių metų terminą nuo skundžiamų veiksmų padarymo ar skundžiamo sprendimo priėmimo Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui (Gedimino pr. 56, Vilnius).“

3. Pareiškėja Seimo kontrolierės prašo „ištirti aukščiau nurodytus LTSA pareigūnų atliktus / neatliktus veiksmus ar buvo laikomasi terminų, ar nebuvo piktnaudžiavimo, biurokratizmo apraiškų.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į pirmiau nurodytas aplinkybes, kreipėsi į LTSA, prašydama pateikti motyvuotus paaiškinimus dėl Pareiškėjos skunde Seimo kontrolieriui nurodytų aplinkybių.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Iš LTSA Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos, paaiškinimų bei dokumentų nustatyta:

5.1. „2022 m. gruodžio 27 d. gautas X (toliau – Pareiškėja) raštas „Skundas dėl techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų teikimo tvarkos pažeidimų“ (reg. Nr. 13B-14584), kuriame prašoma įvertinti, ar automobilio remontą UAB [...] atlikę asmenys tinkamai laikėsi Transporto priemonių techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų teikimo tvarkos aprašo nuostatų reikalavimų ir atliko visus reikalingus veiksmus, susijusius su užsakymo paraiška ir automobilio perdavimo neįforminimo perdavimo–priėmimo aktu (toliau – Skundas 1).“

5.2. „Gauta informacija buvo priimta ir Skundas 1 nebuvo atmestas. Kad būtų surinkta administracinei procedūrai reikalinga informacija, nagrinėjant Skundą 1 buvo atliekami veiksmai, siekiant nustatyti, ar pradėti administracinę teiseną UAB [...] atžvilgiu, t. y. 2023 m. sausio 11 d. tuomet ėjusio Priežiūros departamento Kauno skyriaus (toliau – Kauno skyrius) viršininko pareigas asmens suformuotas pavedimas Nr. 3713649 atlikti tyrimą ir apie taikytas (netaikytas) poveikio priemonės informuoti pareiškėją [...].“

5.3. „2023 m. sausio 24 d. Kauno skyrius pateikė prašymą UAB [...] vadovui (reg. Nr. 15B-504) pateikti duomenis apie asmenį, atsakingą už techninės priežiūros ir remonto atlikimą įmonėje, pateikti atsakingo asmens darbo sutarties kopiją ir pareigybių aprašymą, remontuotos transporto priemonės perdavimo–priėmimo akto kopiją. Nustatytas terminas duomenims pateikti raštu (el. paštu) iki 2023 m. sausio 30 d.“

5.4. „2023 m. sausio 27 d. su Kauno skyriaus specialistu susisiekęs UAB [...] atsakingas asmuo paaiškino aplinkybes žodžiu. Po pokalbio telefonu gauti papildomi duomenys iš [UAB] vadovo.“

5.5. „2023 m. vasario 7 d. Kauno skyriaus specialistas pateikė paklausimą dėl konsultacijos Administracinių nusižengimų skyriaus vedėjai bei jos prašymu nurodė terminą atsakyti į paklausimą – 2023 m. vasario 10 d. Administracinių nusižengimų skyriaus vedėja perdavė paklausimą nagrinėti ir dėl jo konsultuoti Administracinių nusižengimų skyriaus vyriausiajai specialistei R.R. 2023 m. vasario 15 d. Kauno skyriaus specialistas elektroniniu paštu pasitiksino dėl negauto atsakymo. 2023 m. vasario 17 d. Administracinių nusižengimų skyriaus vyriausioji specialistė R. R. suteikė bendro pobūdžio konsultaciją.“

5.6. „Gavus atsakymą dėl konsultacijos, tą pačią, t. y. 2023 m. vasario 17 d., pateikta informacija el. paštu Pareiškėjai, kad dėl Pareiškėjos pateikto skundo yra pradėtas ir atliekamas tyrimas, kurio metu kreiptasi į UAB [...] atstovus. Be kita ko, patikslinta, kad tyrimo metu

nagrinėjamos Skunde 1 nurodytos aplinkybės, o apie tyrimo metu nustatytus pažeidimus, taikytas / netaikytas priemonės ir rezultatus Pareiškėja bus informuota papildomai [...].“

5.7. „2023 m. kovo 24 d., kaip nurodo Pareiškėja [...], Kauno skyriaus specialistas pakartotinai patikslino, kad „Kaip jau minėta anksčiau, apie tyrimo rezultatus informuosime vėliau, atlikę visus reikiamus veiksmus.“ 2023 m. kovo 24 d., be kita ko, Pareiškėja papildomai kreipėsi į Administracijos Paslaugų departamentą (reg. Nr. 13B-3870) ir pateikė bendro pobūdžio užklausą dėl terminų bei gavo bendrą informaciją, kurioje, be kitos informacijos, nurodyta, kad „Ginčai dėl suteiktos techninio aptarnavimo ir remonto paslaugos kokybės nagrinėjami Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos ir Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, todėl, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 22 straipsnio 1 dalies ir Aprašo 36 punkto nuostatomis, kilus ginčui, galite kreiptis į Valstybinę vartotojų teisių apsaugos tarnybą (Vilniaus g. 25, Vilnius, tel. (8 5) 262 6760, el. p. tamyba@vvtat.lt)“. Pareiškėjai bendro pobūdžio konsultacijos buvo suteiktos 2023 m. kovo 24 d., kovo 28 d., balandžio 3 d.“

5.8. „2023 m. balandžio 5 d. Kauno skyrius raštu (reg. Nr. 15B-2240) pateikė informaciją Pareiškėjai, kad, išnagrinėjus Skundą 1, nustatyta, jog UAB [...] suteikdama transporto priemonės remonto paslaugą nesilaikė teisės akte nustatytų reikalavimų, bei patikslino, kad atsakingam asmeniui taikytos poveikio priemonės pagal Administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 150 str. 1 d. Kauno skyrius papildomai pažymėjo, kad dokumento pasirašymas yra ir transporto priemonės valdytojo atsakomybė. Užsakymo paraišką, vadovaujantis Aprašo 16 ir 17 punktais, privalo pasirašyti transporto priemonės valdytojas ir techninį aptarnavimą ar remontą atliekantis asmuo prieš transporto priemonės techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų suteikimą bei grąžinęs ją valdytojui po apžiūros.“

5.9. „2023 m. balandžio 5 d. Pareiškėja atsiuntė laišką Kauno skyriaus specialistui, kuriame nurodė, kad gavo informaciją (atsakymą) į skundą, tačiau negavo sprendimo, todėl paprašė jį pateikti. Kauno skyriaus specialistas savo ruožtu patikslino, kad Skundo 1 atsakymo 2 punkte yra nurodyta informacija apie sprendimą (Atsakingam asmeniui taikytos poveikio priemonės). 2023 m. balandžio 5 d. Pareiškėja atsiuntė iš esmės to paties turinio laišką Administracijos Paslaugų departamentui: „Laba diena, gavau atsakymą, dėkoju. Dar norėčiau paprašyti sprendimo, nes jo negavau.“ [...].“

5.10. „2023 m. balandžio 24 d. Kauno skyriaus specialistas oficialiai atsakė Pareiškėjai raštu (reg. Nr. 15B-2670 [...]). Administracija atkreipia dėmesį, kad Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nėra nurodyta, kad nagrinėjant skundą privaloma atlikti ūkio subjekto veiklos patikrinimą. Pareiškėjos Skundo 1 esmė suponavo, kad ginčas yra dėl suteiktos techninio aptarnavimo ir remonto paslaugos kokybės, o tai, kaip buvo informuota Pareiškėja, yra Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos kompetencija (toliau – VVTAT), tačiau būta ir galimų ūkio subjekto veiklos pažeidimų požymių. Pateikta informacija nebuvo išsami, todėl buvo vykdomas platesnis įrodymų tyrimas Administracijos iniciatyva. Vadovaujantis Ekonomikos ir inovacijų ministerijos parengtomis Skundų dėl ūkio subjekto veiklos nagrinėjimo tvarkos rengimo ir taikymo gairėmis, skirtomis teikti ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekantiems viešojo administravimo subjektams rekomendacijas, kokiais atvejais ir kaip tinkamai nagrinėti gautus skundus dėl ūkio subjektų galbūt neteisėtos veiklos ar neveikimo, numatyta, kad pagrįstas skundas aiškiai reiškia tokį skundą, kai kyla pagrįstų įtarimų dėl aplinkybių, galinčių padaryti reikšmingos žalos arba padidinti tikimybę, kad atsiras reikšminga žala, bet ne tokį skundą, po kurio yra užfiksuoti teisės aktų reikalavimų pažeidimai, o nesant pagrįsto įtarimo skundas turi būti atmestas arba grąžintas patikslinti. Pareiškėjos pateikta informacija buvo priimta ir skundas atmestas nebuvo. Būtent siekdama išvengti biurokratizmo apraiškų, sutaupyti Pareiškėjos laiką, nepaisydama to, kad Pareiškėja pradžioje nebuvo išsamiai informuota apie skundo nagrinėjimo eigą, Administracija ėmėsi tiesiogiai vertinti informaciją. Su Pareiškėja buvo kontaktuota elektroniniu paštu, telefonu, ją konsultavo skirtingi skyriai, jai buvo teikiami oficialūs raštai. Administracinio nusižengimo tyrimo atlikimo tvarka ir terminai taikomi vadovaujantis ANK nuostatomis. Atsižvelgiant į aukščiau nurodytas aplinkybes, užsitęsęs tyrimui, atsakymo į Pareiškėjos skundą pateikimas užtruko. Priežiūros institucijų ištekliai yra riboti, todėl niekad nebus įmanoma užtikrinti vertybių apsaugos tiek, kiek norėtųsi, todėl

nagrinėdama Pareiškėjos skundą Administracija siekė maksimalių rezultatų su esamais ištekliais.“

5.11. „Administracija nurodo, kad Pareiškėja nebuvo administracinio nusižengimo teisenoje dalyvaujantis asmuo (pagal ANK 575 str.7), todėl papildomai Pareiškėjos apie priimtą sprendimą nutraukti administracinio nusižengimo bylos teiseną Administracija neinformavo. Pareiškėja nebuvo administracinio nusižengimo teisenoje dalyvaujantis asmuo ANK 575 str. prasme, todėl buvo informuota apie sprendimą, susijusį su skundu ir priimtais sprendimais, tačiau ne apie administracinio nusižengimo teisenos eigą ir kiekvieną sprendimą, kuris priimtas administracinio nusižengimo byloje.“

5.12. „Pareiškėja nurodo, kad Administracijos atsakyme į Skundą 2 nėra aišku, kokia aplinkybė grindžiama teiginiu „Transporto priemonių techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų teikimo tvarkos aprašo 17 punkte, 29.9 papunktyje įtvirtintos nuostatos dėl transporto priemonių komplektiškumo įvertinimo, t. y. suteikus transporto priemonės techninio aptarnavimo ir remonto paslaugą ir gražinus transporto priemonę transporto priemonės valdytojui pastarajam sudaroma galimybė įvertinti transporto priemonės komplektiškumą.“ Administracija patikslina, kad pateikė atsakymą į Skundo 2 pateiktą Pareiškėjos paklausimą: „Prašu nurodyti, kuris teisės aktas ir koks jo punktas reglamentuoja galimybę servisui po atlikto remonto klientui gražinti transporto priemonę bandomajam važiavimui realaus eismo sąlygomis (saugumo klausimas tiek dėl paties vairuotojo, tiek dėl kitų eismo dalyvių), ir prašu pagrįstai paaiškinti, kodėl ši faktinė aplinkybė nebuvo laikoma kaip įmonės [UAB] padarytu pažeidimu. Ar Lietuvoje veikiančys servisi neturi prievolės transporto priemonės valdytojams gražinti tik techniškai tvarkingas (saugias dalyvauti realiomis eismo sąlygomis) ir suremontuotas, o bandomuosius važiavimus atliekant tik serviso kompetentingiems darbuotojams klientas nustatys kompetentingas asmuo savo teritorijoje?“ Pareiškėjos subjektyvi nuomonė dėl atliktos administracinės teisenos, keliamas klausimas dėl interesų konflikto (Rašto 2.19 p.) yra absoliučiai nepagrįsti.“

5.13. „2022 m. gruodžio pabaigoje ir sausio pradžioje Kauno skyrius turėjo sumažėjusius žmogiškuosius išteklius, t. y. išėjo iš darbo darbuotojas ir 2 (du) darbuotojai sirgo. Pareigūnams baigus priežiūros funkcijas kelyje ir neatidėliotinus darbus, buvo pradėtas vykdyti tyrimas dėl Skunde 1 nurodytų aplinkybių.“

5.14. „Skundas buvo nagrinėjamas iš esmės, renkami ir vertinami duomenų šaltiniai. Remdamiesi surinktais duomenimis administracinio nusižengimo tyrimą atliekantys pareigūnai nustatė galimą administracinio nusižengimo padarymo faktą ir aplinkybes. Pareiškėja buvo reguliariai informuojama apie tai, kad vykdomas tyrimas, ir apie sprendimą, susijusį su Skundu 1, tačiau ne apie administracinio nusižengimo teisenos eigą ir kiekvieną sprendimą, kuris priimtas administracinio nusižengimo byloje, nes, kaip nurodyta aukščiau Rašte, Pareiškėja nebuvo administracinio nusižengimo teisenoje dalyvaujantis asmuo.“

5.15. „2023 m. rugsėjo 7 d. gautas ir užregistruotas raštas „Skundas“ (reg. Nr. 13B-9906 (14 priedas). 2023 m. rugsėjo 8 d. Teisės ir rizikų valdymo skyriaus patarėja pavedė užduotį įvertinti gautą informaciją, atlikti Administracijos darbuotojų veiksmų atitiktį teisės aktams ir atsakyti Pareiškėjai (vykdymo terminas 2023-09-08–2023-10-02) Teisės ir rizikų valdymo skyriaus vyriausiajai specialistei J. V. (15 priedas). Pareiškėja apie priimtą sprendimą nagrinėti Skundą 2 nebuvo informuota. Pareiškėja būtų informuota, jei būtų priimtas sprendimas Skundo 2 nenagrinėti. Siekiant išsiaiškinti aplinkybes bei atsakyti į Skundą 2, buvo atliekamas aplinkybių, Administracijos darbuotojų, susijusių su Skundu 1 ir Skundu 2, duotų paaiškinimų, veikimo (neveikimo) vertinimas. Skundas 2 buvo nagrinėjamas, vadovaujantis pavedimu.“

5.16. „Skundas 2 nagrinėjimo terminai nebuvo pratęsti, skundo aplinkybės ir atsakymas Pareiškėjai pateiktas per 10 darbo dienų nuo Skundo 2 gavimo dienos, t. y. laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nurodyto pirminio (per 20 darbo dienų nuo skundo gavimo dienos) termino. Pareiškėjai atsakymas pateiktas 2023 m. rugsėjo 21 d. raštu (reg. Nr.15B-6712) per E. pristatymo sistemą.“

5.17. „Administracijos ištekliai ir kompetencija dėl papildomų priemonių yra riboti – šios ribos apibrėžiamos įstatymais, todėl Administracija papildomų priemonių nenumato, nes skundžiamos aplinkybės buvo įvertintos, ir Pareiškėja informuota apie rezultatus.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos įstatymai

6.1. *Administracinių nusižengimų kodekso* (toliau – ANK):

575 straipsnis – „1. Administracinio nusižengimo teisenoje dalyvaujantys asmenys yra administracinėn atsakomybėn traukiamas asmuo, nukentėjusysis, administracinėn atsakomybėn traukiamo asmens atstovai, nukentėjusiojo atstovai, institucijos, kurios pareigūnas atliko administracinio nusižengimo tyrimą, atstovas ir prokuroras. [...]“

578 straipsnis – „1. Nukentėjusiuoju administracinio nusižengimo byloje laikomas fizinis asmuo, kuriam administraciniu nusižengimu padaryta fizinė, turtinė ar neturtinė žala, arba juridinis asmuo, kuriam administraciniu nusižengimu padaryta turtinė ar neturtinė žala. Asmuo pripažįstamas nukentėjusiuoju administracinį nusižengimą tiriančio pareigūno sprendimu, kuris administracinio nusižengimo tyrimo metu įforminamas įrašu administracinio nusižengimo protokole arba nutarimu, o administracinio nusižengimo bylos nagrinėjimo metu – administracinio nusižengimo bylą ne teismo tvarka nagrinėjančios institucijos (pareigūno) nutarimu ar teismo nutartimi. Administracinį nusižengimą tiriančio pareigūno atsisakymas pripažinti asmenį, kuris pranešė apie administracinio nusižengimo požymių turinčios veikos padarymą ir nurodė, kad šia veika jam padaryta fizinė, turtinė ar neturtinė žala, nukentėjusiuoju įrašomas į ne teismo tvarka priimtą nutarimą administracinio nusižengimo byloje ir gali būti skundžiamas teismui šio kodekso nustatyta tvarka. [...]“

579 straipsnis – „4. Asmuo, kuris pranešė apie administracinio nusižengimo požymių turinčios veikos padarymą ir nurodė, kad šia veika jam padaryta fizinė, turtinė ar neturtinė žala, ir kurį administracinį nusižengimą tiriantis pareigūnas atsisakė pripažinti nukentėjusiuoju toje administracinio nusižengimo byloje, turi šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytas teises ir pareigas.“

6.2. *Vartotojų teisių apsaugos įstatymo* (toliau – VTAI):

12 straipsnis – „1. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba atlieka šias funkcijas: 5) ne teismo tvarka sprendžia vartotojų ir pardavėjų, paslaugų teikėjų ginčus; [...]“

6.3. *Viešojo administravimo įstatymo* (toliau – VAI):

2 straipsnis – „2. Administracinė procedūra – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą. 3. Administracinės procedūros sprendimas – administracinis sprendimas, kurio priėmimu baigiama administracinė procedūra. [...]; 5. Administracinis sprendimas – teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei. [...]; 17. Vidaus administravimas – veikla, kuria užtikrinamas viešojo administravimo subjekto, turinčio viešojo juridinio asmens statusą, savarankiškas funkcionavimas (struktūros tvarkymas, dokumentų, personalo, turimų materialinių ir finansinių išteklių valdymas), kad jis galėtų atlikti viešąjį administravimą. 18. Viešasis administravimas – teisės aktais reglamentuota viešojo administravimo subjektų veikla, skirta teisės aktams įgyvendinti: administracinis reglamentavimas, administracinių sprendimų priėmimas, teisės aktų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo priežiūra, administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas. [...]“

3 straipsnis – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 1) atsakomybės už priimtus sprendimus. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, vykdydamas administracinį reglamentavimą ar priimdamas administracinius sprendimus, turi prisiimti atsakomybę už administracinio reglamentavimo ar priimtų administracinių sprendimų sukeltus padarinius; [...]; 4) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo

subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; 7) naujovių ir atvirumo permainingoms. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas turi ieškoti naujų ir veiksmingų būdų, kaip geriau spręsti problemas, išskylančias vykdant viešąjį administravimą, taip pat nuolat tobulinti savo veiklą taikydamas pažangiausius metodus, modelius, technologijas, priemones ar gerosios patirties pavyzdžius; [...].“

7 straipsnis – „1. Visi viešojo administravimo subjektai: 1) teikia asmenims įstatymų nustatytą viešojo administravimo subjekto turimą informaciją; 2) konsultuoja asmenis viešojo administravimo subjekto kompetencijos klausimais; 3) vykdo administracinę procedūrą; 4) atlieka viešojo administravimo subjekto vidaus administravimą (kai viešojo administravimo subjektas yra viešasis juridinis asmuo). [...]. 3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų funkcijų atlikimas reglamentuojamas vidaus administravimo dokumentuose taip, kad būtų galima aiškiai nustatyti, kurioms valstybės tarnautojų ar darbuotojų pareigybėms šias funkcijas priskirta atlikti. [...].“

8 straipsnis – „1. Viešojo administravimo subjekto administracijos struktūrą nustato viešojo administravimo subjekto vadovas, vadovaudamasis įstatymais ar jų pagrindu priimtais teisės aktais ir atsižvelgdamas į nustatytus viešojo administravimo subjekto tikslus ir uždavinius, strateginius ar metinius veiklos planus ir patvirtintą valstybės tarnautojų ir darbuotojų pareigybių skaičių, jeigu kiti įstatymai nenustato kitaip. [...].“

10 straipsnis – „4. Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti darbo diena. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys. 5. Administraciniame sprendime turi būti nurodyta“ [...]; 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; [...].“

11 straipsnis – „1. Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. [...].“

14 straipsnis – „Asmuo turi teisę apskusti viešojo administravimo subjekto priimtą administracinį sprendimą arba veiksma (neveikimą), taip pat viešojo administravimo subjekto vilkinimą atlikti jo kompetencijai priskirtus veiksmus šio įstatymo nustatyta tvarka tam pačiam viešojo administravimo subjektui arba aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui, arba kitų įstatymų, reglamentuojančių ginčų, kylančių iš administracinių teisinių santykių, nagrinėjimą, nustatyta tvarka išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijai, arba administraciniam teismui.“

23 straipsnis – „1. Administracinę procedūrą pradeda viešojo administravimo subjekto vadovas arba jo įgaliotas pareigūnas, valstybės tarnautojas, kitas įstatymų nustatyta specialų statusą turintis fizinis asmuo, darbuotojas arba viešojo administravimo subjekto vadovo ar jo įgalioto asmens sudaryta komisija rašytiniu pavedimu per 3 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos.[...]. 3. Administracinei procedūrai pradėti reikalingą informaciją, kurią turi viešojo administravimo subjektas arba kuri yra valstybės registruose ar kitose valstybės ar savivaldybių informacinėse sistemose, surenka pats skundą gavęs viešojo administravimo subjektas.“

37 straipsnis – „1. Poveikio priemonės ūkio subjektui skiriamos, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, padarytos žalos dydį, mastą ir kitas įstatymuose numatytas aplinkybes. 2. Ūkio subjektui turi būti pranešta apie galimą ūkio subjekto veiklą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimą. Jam turi būti aiškiai, nedviprasmiškai suformuluota galimo pažeidimo esmė, įvardytas galbūt pažeisto įstatymo ar kito teisės akto straipsnis, dalis, punktas ir nurodyta, kokiais įrodymais tai grindžiama. 3. Ūkio

subjektas turi teisę galimo pažeidimo nagrinėjimo metu susipažinti su surinkta medžiaga, pateikti įrodymus, duoti paaiškinimus raštu ar žodžiu, teikti prašymus. Jam turi būti suteikiama pakankamai laiko įrodymams pateikti ir paaiškinimams duoti. 4. Sprendimas, priimtas ūkio subjekto veiklą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimo byloje, grindžiamas tik tais įrodymais, kurie buvo ištirti bylos nagrinėjimo metu ir su kuriais turėjo galimybę susipažinti ūkio subjektas. Turi būti pateikti sprendimo motyvai dėl visų bylai reikšmingų aspektų, kuriuos savo paaiškinime ar nagrinėjant žodžiu ūkio subjektas buvo nurodęs.“

7. Kiti teisės aktai

7.1. *Lietuvos transporto saugos administracijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2017 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 3-574 (toliau – Nuostatai):*

9 punktas – „Administracijos veiklos tikslai, įgyvendinant politiką keleivių ir krovinių vežimo geležinkelių, kelių, jūrų, vidaus vandenių, oro transportu ir visų rūšių transporto saugaus eismo srityse, yra šie: [...]; 9.2. užtikrini aukštą kelių transporto saugos lygį; [...].“

10 punktas – „Administracija, siekdama įgyvendinti jai nustatytus veiklos tikslus, atlieka šias funkcijas: [...]; 10.2. aukšto kelių transporto saugos lygio užtikrinimo srityje: [...]; 10.2.10. kontroliuoja techninės priežiūros ir remonto paslaugų teikimo kokybę; [...]. 10.17. nagrinėja asmenų prašymus ir skundus Administracijos kompetencijos klausimais, imasi reikiamų priemonių iškilusiems klausimams spręsti; [...].“

17 punktas – „17. Administracijos direktorius: 17.1. organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja Administracijos darbą, kad būtų įgyvendinami Administracijos tikslai ir atliekamos nustatytos funkcijos, asmeniškai atsako už Administracijai nustatytų funkcijų ir jai pavestų uždavinių įgyvendinimą; 17.2. organizuoja įstatymų, kitų teisės aktų, reglamentuojančių Administracijos veiklą, laikymąsi; [...].“

7.2. *Transporto priemonių techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2016 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. 2BE-45 (toliau – Aprašas):*

35 punktas – „Asmens skundai dėl techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų teikimo tvarkos pažeidimų nagrinėjami Viešojo administravimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.“

36 punktas – „Transporto priemonės valdytojų ir techninį aptarnavimą ir remontą atliekančių asmenų ginčai dėl suteiktos techninio aptarnavimo ir remonto paslaugos kokybės nagrinėjami Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos ir Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.“

7.3. *Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – Taisyklės):*

32 punktas – „Prašymai ir skundai, išskyrus prašymus ir skundus, į kuriuos Taisyklių 18 punkte nustatyta tvarka galima atsakyti iš karto arba ne vėliau kaip artimiausią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nurodytus terminus.“

35 punktas – „Prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją.“

45 punktas – „Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: [...].“

47 punktas – „Atsakyme į prašymą ar skundą arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo ar pranešimo apskundimo tvarką, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsniu, nurodant konkrečios institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

8. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktika:

„[...] Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą [...]. Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios

įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A10-655/2005). Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir Viešojo administravimo įstatymas) 1 straipsnyje, apibrėžiančiame aptariamo įstatymo paskirtį, nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, [...], taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.). [...].“ (administracinė byla Nr. A502-1605/2012).

– „[...] viešojo administravimo subjektas, bet koku būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatytu būdu. Tačiau tai nereiškia, kad VAI, kitų šiam ginčui aktualių teisės aktų taikymo požiūriu atsakovas privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantys į juos asmenys [...]“ (2014 m. gegužės 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-261-610-14).

– „Terminai sprendimo priėmimui yra skirti užtikrinti, kad administracinis procesas nebūtų pernelyg ilgai užtęsiamas, o viešojo administravimo subjektai įvykdytų jiems pavestą kompetenciją [...]“ (2013 m. spalio 8 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A602-1189/2013).

– „Viešojo administravimo subjektui praleidus įstatyme ar kitame teisės akte nustatytą administracinio sprendimo priėmimo terminą, galima konstatuoti viešojo administravimo subjekto neveikimą, tai suteikia teisę asmeniui ginti savo teises kreipiantis su skundu“ (2012 m. gegužės 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A520-2327/2012).

– „[...] administracinė procedūra yra pradama, kai viešojo administravimo subjekto vadovas arba jo įgaliotas pareigūnas priima tuo klausimu rašytinį pavedimą (įsakymą, potvarkį, rezoliuciją).“ (LVAT 2020 m. vasario 5 d. nutartis; administracinė byla Nr. A-122-438/2020).

– „Viešojo administravimo subjektų veiksmai turi būti aiškūs, nedviprasmiški. Priešingu atveju viešojo administravimo paslaugų vartotojui gali kilti neaiškumų, kaip ir koku būdu jis (paslaugų vartotojas) turi elgtis, siekdamas gauti kokybišką viešąją paslaugą.“ (2007 m. lapkričio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A5-990/2007).

– „[...] VAI [...] nuostatos įpareigoja viešojo administravimo subjektus priimtame administraciniame sprendime nurodyti pagrindinius faktus, argumentus ir įrodymus, pateikti teisinį pagrindą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. [...]“ (2013 m. birželio 13 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A502-940/2013)

– „Taip pat atsižvelgtina į gero administravimo principą, kuriuo įgyvendinama Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų. Gero administravimo principas reikalauja, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, veiktų rūpestingai ir atidžiai, taip pat užtikrintų, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų. Taip pat šis principas suponuoja viešojo administravimo subjekto pareigą pateikti suinteresuotam asmeniui objektyvią ir teisingą informaciją jį dominančiu klausimu (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2012-10-04 nutartį administracinėje byloje Nr. A502-134/2012; 2013-3-26 nutartį administracinėje byloje Nr. A756-708/2013; 2015-05-14 nutartį administracinėje byloje Nr. A-1316-756/2015, 2015-06-26 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2142-624/2015)

– „viešojo administravimo institucijos veiksmai, kai nesiremiamas gero administravimo principu siekiant padėti besikreipiančiam asmeniui įgyvendinti jo teises, o formaliai ir biurokратиškai

vykdomos viešojo administravimo funkcijos, pripažintini neteisėtai“ (2015-06-25 nutartis administracinėje byloje Nr. A-2150-492/2015)

Tyrimo išvados

9. Pareiškėja skundžiasi, kad LTSA nepagrįstai ilgai nagrinėjo jos skundus, tuo pažeidė VAĮ, Prašymų nagrinėjimo taisyklių nuostatas, netinkamai išnagrinėjo jos skunduose nurodytas aplinkybes.

10. Apibendrinus šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes, teisinį reglamentavimą, teismų praktiką, konstatuotina:

10.1. Pagal VAĮ 10 straipsnio nuostatas (pažymos 6.3 papunktis), Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys.

Pagal Aprašo 35 punkto nuostatas (pažymos 7.2 papunktis), Asmens skundai dėl techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų teikimo tvarkos pažeidimų turi būti nagrinėjami Viešojo administravimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Tai patvirtino ir LTSA, atsakydama į Pareiškėjos 2023 m. kovo 24 d. paklausimą (pažymos 2.15.2 papunktis).

Tyrimu nustatyta, kad 2022 m. gruodžio 27 d. Skundas 1 (pateiktas el. paštu) LTSA gautas ir užregistruotas 2022 m. gruodžio 27 d. Į Skundą 1 atsakyta tik 2023 m. balandžio 5 d. raštu, t. y. pažeidus VAĮ nustatytus terminus (po daugiau nei 3 mėnesių). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad apie Skundo 1 tyrimo pratęsimą Pareiškėja nebuvo informuota, nepateikta informacija, ar, vadovaujantis VAĮ nuostatomis, toks sprendimas buvo priimtas.

Paminėtina, kad LTSA 2023 m. vasario 17 d. (po daugiau nei mėnesio nuo Skundo 1 gavimo) el. laišku Pareiškėją informavo dėl pradėto ir atliekamo tyrimo (pažymos 2.15.1 papunktis), tačiau Pareiškėja neinformuota, koks tai tyrimas, kuo vadovaujantis pradėtas ir atliekamas tyrimas (VAĮ nustatyta tvarka, tyrimas jau turėjo būti baigtas ir pateiktas atsakymas). Taigi, 2023 m. vasario 17 d. raštu LTSA pateikta informacija nelaikytina pranešimu apie Skundo 1 pratęsimą.

LTSA, atsakydama į 2023 m. kovo 24 d. antrąjį Pareiškėjos paklausimą (pažymos 2.15.2 papunktis), nenurodė jai, kada bus pateiktas atsakymas į Skundą 1 bei kokia tvarka ir kokiais teisės aktais vadovaujantis atliekamas tyrimas pagal jos Skunde 1 nurodytas aplinkybes, neinformavo, kad pradėta administracinė teiseną ir koks Pareiškėjos statusas (jos teisės, pareigos pagal ANK) atliekamame tyrimo.

Remiantis teismų praktika, terminai sprendimui priimti yra skirti užtikrinti, kad administracinis procesas nebūtų pernelyg ilgai užtęsiamas, o viešojo administravimo subjektai įvykdytų jiems pavestą kompetenciją. Teismų praktikoje laikomasi pozicijos, kad viešojo administravimo subjektui praleidus įstatyme ar kitame teisės akte nustatytą administracinio sprendimo priėmimo terminą, galima konstatuoti viešojo administravimo subjekto neveikimą ir tai suteikia teisę asmeniui ginti savo teises kreipiantis su skundu dėl neveikimo.

Vertinant šiuo tyrimu nustatytas aplinkybes, darytina išvada, kad LTSA pažeidė VAĮ atsakymui pateikti nustatytus terminus, Pareiškėjos neinformavo apie Skundo 1 nagrinėjimo pratęsimą.

10.2. Vadovaujantis VAĮ 14 straipsniu, asmuo turi teisę apskusti viešojo administravimo subjekto priimtą administracinį sprendimą arba veiksma (neveikimą), taip pat viešojo administravimo subjekto vilkinimą atlikti jo kompetencijai priskirtus veiksmus šio įstatymo nustatyta tvarka tam pačiam viešojo administravimo subjektui arba aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui, arba kitų įstatymų, reglamentuojančių ginčų, kylančių iš administracinių teisinių santykių, nagrinėjimą, nustatyta tvarka išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijai, arba administraciniam teismui.

Pagal Prašymų nagrinėjimo taisyklių nuostatas (pažymos 7.3 papunktis), atsakyme į prašymą ar skundą arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo ar pranešimo apskundimo tvarką, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsniu.

Šis VAI reikalavimas buvo pažeistas, nes LTSA 2023 m. balandžio 5 d. atsakyme į Pareiškėjos Skundą 1 nenurodė apskundimo tvarkos.

LVAT ne kartą yra konstatavęs, kad administracinio akto apskundimo tvarkos neišaiškinimas tinkamai nedera su geru viešuoju administravimu bei Konstitucijoje įtvirtintu principu, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, gali suvaržyti asmens teisę kreiptis į išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka instituciją ar teismą. Apskundimo tvarkos individualiame administraciniame akte nenurodymas (neišaiškinimas) gali būti laikomas priežastimi, objektyviai sukliudžiusia pareiškėjui kreiptis į teismą laiku (2012 m. rugpjūčio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS520-592/2012; 2012 m. rugsėjo 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS492-440/2012; 2013 m. rugsėjo 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS858-753/2013; 2015 m. balandžio 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-587-438/2015).

10.3. Administracinė procedūra, pagal VAI (pažymos 6.3 papunktis), yra viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmis, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą.

Pagal VAI, administracinę procedūrą pradeda viešojo administravimo subjekto vadovas arba jo įgaliotas pareigūnas, valstybės tarnautojas, kitas įstatymų nustatytą specialų statusą turintis fizinis asmuo, darbuotojas arba viešojo administravimo subjekto vadovo ar jo įgalioto asmens sudaryta komisija rašytiniu pavedimu per 3 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos.

Remiantis teismų praktika (pažymos 8 punktas), administracinė procedūra yra pradėdama, kai viešojo administravimo subjekto vadovas arba jo įgaliotas pareigūnas priima tuo klausimu rašytinį pavedimą (įsakymą, potvarkį, rezoliuciją).

Tyrimu nustatyta, kad 2023 m. rugsėjo 7 d. Skundu 2 (pateiktas el. paštu) Pareiškėja prašė LTSA direktorių įvertinti darbuotojų, nagrinėjusių jos Skundą 1, veiksmus (neveikimą) (pažymos 2.24 papunktis). Taigi, įvertinęs Skunde 2 nurodytas aplinkybes, vadovaudamasis VAI nuostatomis, LTSA direktorius ar įgaliotas asmuo turėjo pradėti administracinę procedūrą, t. y. priimti rašytinį pavedimą.

Vertinant pateiktą LTSA informaciją, 2023 m. rugsėjo 8 d. Teisės ir rizikų valdymo skyriaus patarėja pavedė įvertinti gautą informaciją, įvertinti Administracijos darbuotojų veiksmų atitiktį teisės aktams ir atsakyti Pareiškėjai (vykdymo terminas 2023 m. rugsėjo 8 d. – 2023 m. spalio 2 d.). LTSA atliko aplinkybių, Administracijos darbuotojų, nagrinėjusių Skundą 1, duotų paaiškinimų, veikimo (neveikimo) vertinimą. Pareiškėjai atsakymas pateiktas 2023 m. rugsėjo 21 d. raštu (reg. Nr.15B-6712) per E. pristatymo sistemą. Taigi, VAI nuostatos, nustatančios terminą administracinei procedūrai atlikti, nebuvo pažeistos, administracinė procedūra pradėta, atsakymas Pareiškėjai pateiktas laiku.

Remiantis teismų praktika, viešojo administravimo subjektas, bet koku būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatytu būdu. Tačiau tai nereiškia, kad VAI, kitų šiam ginčui aktualių teisės aktų taikymo požiūriu atsakovas privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantys į juos asmenys (pažymos 8 punktas).

10.4. ANK 575 straipsnyje numatyta, kad administracinio nusižengimo teisenoje dalyvaujantys asmenys yra administracinėn atsakomybėn traukiamas asmuo, nukentėjusysis, administracinėn atsakomybėn traukiamo asmens atstovai, nukentėjusiojo atstovai, institucijos, kurios pareigūnas atliko administracinio nusižengimo tyrimą, atstovas ir prokuroras.

Pagal ANK 578 straipsnį, nukentėjusiuoju administracinio nusižengimo byloje laikomas fizinis arba juridinis asmuo, kuriam administraciniu nusižengimu padaryta fizinė, turtinė ar neturtinė žala. Asmuo pripažįstamas nukentėjusiuoju administracinį nusižengimą tiriančio pareigūno sprendimu,

kuris įforminamas įrašu administracinio nusižengimo protokole, arba administracinio nusižengimo bylą ne teismo tvarka nagrinėjančios institucijos (pareigūno) nutarimu ar teismo nutartimi. Nukentėjusiojo teisės ir pareigos išvardintos ANK 579 straipsnyje, kuriame, be kita ko, nurodoma, jog nukentėjusysis turi teisę susipažinti su bylos medžiaga, nustatyta tvarka skūsti priimtus procesinius sprendimus.

Administracinių nusižengimų bylose priimtų nutarimų apskundimo tvarka reglamentuota ANK 621 straipsnyje, kur numatyta, kad nutarimus apylinkės teismui gali apskūsti asmuo, dėl kurio atitinkamas nutarimas priimtas, nukentėjusysis (ar jų atstovai).

Tyrimu nustatyta, kad LTSA į Pareiškėjos 2023 m. balandžio 5 d. prašymą pateikti „sprendimą“ (pažymos 2.15.4 papunktis), paaiškino, kad „nesant teisinio pagrindo“ (nepaaiškino, kodėl jo nėra) negali pateikti prašomų dokumentų, paaiškino Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo, Bendrojo duomenų apsaugos reglamento, ANK (kam gali būti pateikiami dokumentai) nuostatas bei tai, kad prašomų dokumentų pateikimas pažeistų kitų asmenų teises. LTSA nepateikė paaiškinimų, kodėl nepateiktas nuasmenintas dokumentas.

Pažymėtina, kad Pareiškėja kreipėsi į LTSA dėl UAB netinkamai suteiktų jai paslaugų, LTSA buvo nurodžiusi Pareiškėjai, jog ne tik skundžiama įmonė, bet ir ji, kaip transporto priemonės valdytoja, turi atitinkamas pareigas (pažymos 2.15.3 punktas), todėl Pareiškėja pagrįstai galėjo tikėtis gauti visą susijusią informaciją (paaiškinimus, dokumentus ir kita). Kaip minėta, remiantis teismų praktika, viešojo administravimo subjektas, bet kokiu būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatytu būdu. Pagal bendruosius gero viešojo administravimo principus asmenys, pranešę apie galimai padarytus pažeidimus, turėtų būti tinkamai informuoti apie konkretaus patikrinimo rezultatus, o teikiama informacija turi atitikti institucijos disponuojamą informaciją. Pažymėtina ir tai, kad Lietuvos Respublikos Konstitucija laiduoja asmenims teisę gauti informaciją, o šios teisės ribojimai gali būti nustatyti tik įstatymu. Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymą, Europos Tarybos konvencija dėl teisės susipažinti su oficialiais dokumentais nustato informacijos, dokumentų teikimo minimalius standartus, reikalavimus, principus (pvz. duomenų tikslumo, teisėtumo, pagalbos ir kt. principai), į kuriuos turi būti atsižvelgiama, sprendžiant dėl kiekvieno konkretaus duomenų / informacijos teikimo / neteikimo atvejo.

LTSA 2023 m. rugsėjo 21 d. rašte papildomai Pareiškėjai nurodė, kad ji nėra administracinio nusižengimo teisenoje dalyvaujantis asmuo, todėl nebuvo informuota apie sprendimą nutraukti administracinio nusižengimo teiseną, taip pat ji negalėjo skūsti šio sprendimo, nes nebuvo pripažinta nukentėjusiaja. LTSA nepateikė paaiškinimų, kodėl Pareiškėjai anksčiau buvo teikiama klaidinanti informacija (apie įmonės atsakingam asmeniui taikytą administracinę atsakomybę) (pažymos 2.15.3, 2.15.5, 5.8, 5.10, 5.11 punktai).

Atkreiptinas dėmesys, kad pripažinti asmenį nukentėjusiuoju gali tik pareigūnas, tiriantis administracinį nusižengimą, savo sprendimu. Be to, šis pareigūnas pagal ANK 617 straipsnį privalo nustatyti, be kita ko, ar buvo padaryta turtinė, neturtinė, žala, ar asmuo yra pripažintas nukentėjusiuoju ir kita. Vertinant pateiktą informaciją, nustatytas aplinkybes, pažymėtina, kad LTSA pareigūnai, ištyrę Skunde 1 aplinkybes bei pradėję galimo administracinio nusižengimo tyrimą, Pareiškėjos apie tai neinformavo (dėl pradėto ir nutraukto administracinio nusižengimo tyrimo, Pareiškėjos statuso šiame tyrime, dėl galimybės prašyti pripažinti nukentėjusiaja ir kita).

Seimo kontrolierė atkreipia LTSA pareigūnų dėmesį, kad administracinio nusižengimo teisenoje administracinį nusižengimą tiriantys pareigūnai, be specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje turi vadovautis ir gero viešojo administravimo, atsakingo valdymo principais. Šiuo atveju (atsakant į skundus / prašymus) tai reikštų viešojo administravimo subjekto pareigą pateikti suinteresuotam asmeniui objektyvią ir teisingą informaciją jį dominančiu klausimu, išsamiai ir suprantamai paaiškinti asmeniui, kokį statusą jis turi, kokios jo teisės, kodėl ir kuo remiantis nėra pateikiama prašoma informacija (duomenys), kad nekiltų nepagrįstų dvejonų ir nežinomybės.

Pažymėtina, kad administracinio nusižengimo tyrimo proceso metu nepriimant jokio procesinio sprendimo dėl asmens pripažinimo (nepripažinimo) nukentėjusiuoju, nesuteikiant tikslios informacijos, galimai ribojamos jo procesinės teisės, t. p. ir jo teisė apskūsti jo atžvilgiu priimtą

(nepriimtą) sprendimą ar neveikimą.

Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą. Konstitucinis teismas yra konstatavęs, kad valdžios atsakomybė visuomenei – teisinės valstybės principas, kuris įtvirtintas Konstitucijoje nustačius, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms.

Valstybės institucijos, pareigūnai turi saugoti, ginti žmogaus teises ir laisves; ypač svarbu, kad, vykdydami jiems patikėtas funkcijas, jie patys nepažeistų žmogaus teisių ir laisvių. Vienas iš svarbiausių gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Ši nuostata apima ir asmenų teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą.

Seimo kontrolierė konstatuoja, kad šioje konkrečioje situacijoje Pareiškėjai nebuvo išsamiai ir suprantamai paaiškintas jos statusas ir teisės, apie rezultatus nebuvo tinkamai informuota, pateikta klaidinanti informacija, t. y. pažeistas gero viešojo administravimo principas.

11. Pagal VAI nuostatas (pažymos 6.3 papunktis), visi viešojo administravimo subjektai (tiriamu atveju – LTSA) atlieka viešojo administravimo subjekto vidaus administravimą. Viešojo administravimo subjekto administracijos struktūrą nustato viešojo administravimo subjekto vadovas, vadovaudamasis įstatymais ar jų pagrindu priimtais teisės aktais ir atsižvelgdamas į nustatytus viešojo administravimo subjekto tikslus ir uždavinius, strateginius ar metinius veiklos planus ir patvirtintą valstybės tarnautojų ir darbuotojų pareigybių skaičių, jeigu kiti įstatymai nenustato kitaip.

Kritikuotini LTSA paaiškinimai, kad „Priežiūros institucijų ištekliai yra riboti, todėl niekad nebus įmanoma užtikrinti vertybių apsaugos tiek, kiek norėtusi, todėl nagrinėdama Pareiškėjos skundą Administracija siekė maksimalių rezultatų su esamais ištekliais“, „2022 m. gruodžio pabaigoje ir sausio pradžioje Kauno skyrius turėjo sumažėjusius žmogiškuosius išteklius, t. y. išėjo iš darbo darbuotojas ir 2 (du) darbuotojai sirgo. Pareigūnams baigus priežiūros funkcijas kelyje ir neatidėliotinus darbus, buvo pradėtas vykdyti tyrimas dėl Skunde 1 nurodytų aplinkybių.“

Vadovaujantis Nuostatais (pažymos 7.1 papunktis), Administracijos direktorius organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja Administracijos darbą, kad būtų įgyvendinami Administracijos tikslai ir atliekamos nustatytos funkcijos, asmeniškai atsako už Administracijai nustatytų funkcijų ir jai pavestų uždavinių įgyvendinimą. Todėl LTSA direktorius privalo organizuoti darbą taip, kad dėl Pareiškėjos (kitų besikreipusiųjų į LTSA) prašymo sprendimas būtų priimtas nepažeidus VAI nustatytų skundai išnagrinėti skirtų terminų, esant reikalui pratęsti skundo tyrimą, laiku būtų priimtas dėl to sprendimas, pateikiami atsakymai būtų išsamūs, motyvuoti, asmenys (tiriamu atveju Pareiškėja) būtų tinkamai informuoti apie priimtus sprendimus.

Seimo kontrolierė pažymi, jog VAI įtvirtintas naujovių ir atvirumo permainingoms principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas turi ieškoti naujų ir veiksmingų būdų, kaip geriau spręsti problemas, iškylančias vykdant viešąjį administravimą, taip pat nuolat tobulinti savo veiklą taikydamas pažangiausias metodus, modelius, technologijas, priemones ar gerosios patirties pavyzdžius. Vertinant nustatytas aplinkybes, LTSA nėra vadovaujama šiuo principu, neieškoma veiksmingų būdų spręsti problemoms, atsiradusioms vykdant viešąjį administravimą.

LTSA savo veikloje privalo vadovautis VAI nustatytais principais, būtent atsakomybės už priimtus sprendimus principu, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, vykdydamas administracinį reglamentavimą ar priimdamas administracinius sprendimus, turi prisiimti atsakomybę už administracinio reglamentavimo ar priimtų administracinių sprendimų sukeltus padarinius. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad viešojo administravimo subjektai privalo veikti tik pagal nustatyta tvarka suteiktus įgaliojimus, bet ir tai, kad jų veikla bei priimami sprendimai turi atitikti tam viešojo administravimo subjektui nustatytus tikslus. Teiktina rekomendacija dėl skundų (prašymų) nagrinėjimo tvarkos ir terminų laikymosi.

12. Apibendrinus pirmiau pateiktas išvadas, konstatuotina, kad LTSA, nagrinėdama Pareiškėjos skundus, prašymus, nesilaikė teisės aktuose nustatytos skundų nagrinėjimo tvarkos bei terminų, pažeidė Pareiškėjos teisę į gerą viešąjį administravimą, todėl Pareiškėjos skundas pripažintinas pagrįstu.

13. Atkreiptinas Pareiškėjos dėmesys į šiuos aspektus:

13.1. Vadovaujantis Administracinių bylų teisenos įstatymo 5 straipsniu, kiekvienas suinteresuotas asmuo turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas.

13.2. Teismai, nagrinėdami skundus dėl administracinių sprendimų teisėtumo bei pagrįstumo ir nustatę, kad netinkamai nurodytas administracinio sprendimo teisinis pagrindas arba sprendimas netinkamai motyvuotas, tokį sprendimą panaikina ir įpareigoja atsakingą viešojo administravimo subjektą iš naujo nagrinėti klausimą ir priimti naują sprendimą. Tačiau teismas negali įpareigoti viešojo administravimo subjekto priimti būtent tokį sprendimą, kurio nori pareiškėjai.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

14. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X skundą dėl Lietuvos transporto saugos administracijos pareigūnų veiksmų pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

15. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 15, 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė Lietuvos transporto saugos administracijos direktoriui rekomenduoja imtis priemonių, kad:

15.1. atsižvelgus į šioje pažymoje nustatytas aplinkybes ir pateiktas išvadas, įvertinti darbuotojų, nagrinėjusių Pareiškėjos skundus, prašymus ir teikusių jai informaciją, veiklą ir informuoti apie priimtus sprendimus dėl darbo pareigų pažeidimo;

15.2. asmenų prašymai, skundai būtų nagrinėjami ir atsakymai rengiami laikantis išsamumo principo, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo, Taisyklių nuostatų, t. y. asmenų skunduose (prašymuose) nurodyta informacija būtų tikrinama pagal kompetenciją ir atsakymai rengiami atsižvelgus į skundo (prašymo) turinį, atsakymai būtų aiškūs ir argumentuoti, pagrįsti įstaigos disponuojama informacija;

15.3. Administracijos darbas būtų organizuojamas taip, kad nebūtų pažeidžiamos asmenų teisės į gerą viešąjį administravimą, vykdant viešąjį administravimą, būtų laikomasi gero viešojo administravimo principo, t. y. asmenų skundai, prašymai būtų nagrinėjami laikantis Viešojo administravimo įstatyme, Taisyklėse nustatytos skundų nagrinėjimo tvarkos ir terminų.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus Seimo kontrolierę prašoma informuoti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y. ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė